

Dr hab. Grzegorz Wnęk, prof. ASP
Wydział Malarstwa
Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki
w Krakowie
e-mail: wnek.art@gmail.com

Kraków, 19.12.2019

Recenzja pracy habilitacyjnej oraz dorobku artystycznego i dydaktycznego w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie artystycznej sztuki piękne Pana dr Przemysława Pokrywki z Instytutu Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie.

Zleceniodawca recenzji

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Wydział Malarstwa.
Pismo z dnia 18.11.2019 r. informujące o wyznaczeniu mej osoby przez CK recenzentem komisji habilitacyjnej do osiągnięć Pana dra Przemysława Pokrywki w postępowaniu habilitacyjnym nr BCK-VII-L- 9309/19.

Do pisma dołączono dokumentację złożoną przez habilitanta:

1. Wniosek;
2. Dane kontaktowe;
3. Dyplom;
4. Księga habilitacyjna;
5. Personalia;
6. Wskazanie osiągnięcia artystycznego;
7. Autoreferat;
8. Self presentation;
9. Dokumentacja osiągnięcia artystycznego;
10. Wykaz i dokumentacja aktywności artystycznej;
11. Opis i dokumentacja działań popularyzatorskich;
12. Dydaktyka - opis i dokumentacja.

Dane habilitanta

Przemysław Pokrywka ukończył w 2005 roku studia magisterskie na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego. Dyplom obronił w pracowni malarstwa prof. Tadeusza Wiktora.

Habilitant odbył studia doktoranckie na Wydziale Malarstwa krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, zrealizowane pod opieką promotorską prof. Adama Brinckena. Stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne pan Przemysław Pokrywka uzyskał w roku 2010, nadany uchwałą Rady Wydziału na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w dniu 21 czerwca 2010 roku za pracę doktorską pt. *Pomiędzy obrazem a obiektem. Rozważania na temat obrazowania przestrzeni*. Promotorem pracy doktorskiej był prof. Adam Brincken, a recenzentami: prof. Zbigniew Bajek oraz prof. Teresa Bujnowska.

W latach 2006-2012 pan Przemysław Pokrywka pracował na stanowisku asystenta (umowa zlecenie) na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego; natomiast w latach 2012/2013 wykonywał obowiązki na stanowisku asystenta (także umowa zlecenie) na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Od 1.10.2013 r. został zatrudniony w Instytucie Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie. Na początku podjął pracę jako starszy wykładowca, a od 1.02.2019 r. do dzisiaj dr Przemysław Pokrywka pracuje na stanowisku adiunkta. Obecnie habilitant w Instytucie Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie prowadzi zajęcia z zakresu malarstwa. Równocześnie dr Przemysław Pokrywka od lutego 2007 roku jest zatrudniony w Centrum Sztuki Współczesnej *Solvay* w Krakowie na stanowisku animatora działań wystawienniczych, pełniąc rolę kuratora, realizatora merytorycznego i opiekuna galerii.

Dokumentacja przedstawiona przez dra Przemysława Pokrywkę w postępowaniu habilitacyjnym jest kompletna i zawiera wszystkie niezbędne informacje.

Ocena Autoreferatu

Autoreferat habilitanta jest podzielony na części: *Wprowadzenie, Życiorys, Charakterystyka procesu twórczego przed uzyskaniem stopnia doktora, Kierunki działań twórczych podejmowane po uzyskaniu stopnia doktora, Fenomeny form kulistych - opis dzieła habilitacyjnego*. Na końcu zostały dołączone dwa rozdziały, które powtarzają informacje zawarte w innych dokumentach: *Działania popularyzatorskie, Dydaktyka z podrozdziałem Dydaktyka - Opis zadań*.

Habilitant w przemyślany sposób na początku krótko kreśli życiorys, by później zagłębić się w analizę własnej twórczości. Dr Przemysław Pokrywka opisuje w pracy po kolei realizacje malarskie oraz projekty, w których brał udział (2011 - Międzynarodowa Akcja Artystyczna *Przedmieścia*, Ostrava, Wiedeń, Kraków; *Artefakty*, Galeria Sztuki Współczesnej, Przemyśl; w latach 2012-2013 zrealizował cykl pt. *Zaginione miasto*; 2012 - udział w interdyscyplinarnym projekcie *Labirynt Wolności*, Zakład Karny oraz Zamek Lubomirskich, Nowy Wiśnicz), analizuje swój proces dochodzenia do dzieła oraz wpływ zdobytego w tym procesie doświadczenia na własną twórczość, na własny proces twórczy i na wygląd następnych prac.

Habilitant opisując w autoreferacie pracę habilitacyjną wskazuje na stopniowy proces, w wyniku którego kula staje się pierwszoplanową formą w jego twórczości. Jak pisze dr Pokrywka, obrazów z motywem kuli od roku 2013 do 2019 zrealizował kilkadziesiąt. Prace te habilitant prezentował na 23 wystawach w kraju oraz za granicą.

Dr Przemysław Pokrywka w autoreferacie dokonuje analizy dotyczącej formy kuli, jej zastosowania, symbolikę i charakterystyczne przedstawienia na przestrzeni dziejów i stwierdza, cyt.: *Wielospektowość i różnorodność poetycka jej plastycznego wyrażania na przestrzeni dziejów, od starożytności po czasy współczesne, czyni z niej rodzaj figury wszechstronnej, a zarazem i nieodgadnionej*. Jak przyznaje, to spowodowało jego fascynację tym motywem. Autor również bada genezę nazwy cyklu malarskiego. Rozważania na temat kuli są także podstawą do zastanowienia się nad tematem identyfikacji formy: zmian jej przeznaczenia i co te formy odróżnia. Lektura autoreferatu pozwala zapoznać się z argumentacją habilitanta dotyczącą własnej postawy artystycznej, zaznajomić się z wnikliwą analizą Jego drogi twórczej, używanych środków malarskich, sposobów pracy oraz świadomości uzyskanych efektów. Autoreferat dra Przemysława Pokrywki jest zatem wypowiedzią, w której

habilitant dokonuje całościowej charakterystyki i retrospekcji własnego procesu twórczego, artystycznych zamiarów, intencji oraz uzyskanych rezultatów. W autoreferacie znajduję trafną i pogłębioną analizę własnej postawy artystycznej, procesu twórczego, która równocześnie jest precyzyjna i podana w uporządkowany sposób.

Odnoszę się pozytywnie do tekstu dra Przemysława Pokrywki i stwierdzam duże umiejętności habilitanta dotyczące analizy własnej świadomości twórczej.

Ocena dołączonego dzieła artystycznego

Dr Przemysław Pokrywka przedstawił jako pracę habilitacyjną zestaw 30 prac malarskich z cyklu *Fenomeny form kulistych*. Cykl obrazów powstał w latach od 2011 (najstarszy obraz *Monolit* z 2011 r.) do 2018. Są to prace średnich rozmiarów, mieszczące się w przedziale od 30 x 40 cm do 120 x 160cm i powstałe w technice olejnej, najczęściej na płótnie, ale również na desce i płycie. Obrazy wchodzące w skład dzieła habilitacyjnego były pokazywane na trzech wystawach indywidualnych: w Rzeszowie – wystawa *Konteksty i wieloznaczności form kulistych* w Galerii To Tu (21.02-16.03.2017); w Sanoku - *Mutacje i multiplikacje form kulistych* w Galerii Sanockiej BWA (5.01-4.02.2018) oraz w Krakowie - ekspozycja *Konkrety i absurdy form kulistych* w Centrum Sztuki Współczesnej Solvay (10.01-1.02.2019). Fragment tytułu pracy wywodzi od greckiego słowa *phainomenon*, co trafnie określa zakres zainteresowań autora, gdzie dzieło jest *na granicy sztuki figuratywnej i dokonań malarstwa abstrakcyjnego*. Habilitant pracując nad cyklem *Fenomeny form kulistych* inspirował się różnorodnymi przedstawieniami oraz zastosowaniami kuli, którą sam nazywa rodzajem *figury wszechstronnej*, XX-wiecznymi odkryciami archeologicznymi w Kostaryce i na Bałkanach, a także różnymi pozanaukowymi oraz osobistymi doświadczeniami. Jak przyznaje autor pojawienie się kuli w twórczości habilitanta było podyktowane wyczerpaniem się dotychczasowej formuły. Pierwszy obraz z cyklu habilitacyjnego pt. *Monolit* zrealizowany jest na okrągłym podobrazie. Sama forma podobrazia, jak i warstwa malarska równocześnie wskazują na formę kuli. Praca ta jest namalowana w szarościach o interesującej materii „przetarc”, które również pojawiają się w następnych obrazach. Niejako ta pierwsza forma obrazu: koła-kuli, modelowana światłocieniem dla uwypuklenia bryły, wnika w kolejne, odrębne przestrzenie malarskie. Mimo różnorodności przedstawień, dr Przemysław

Pokrywka prezentuje spójny zestaw prac, które spaja podobny klimat obrazów, a prace z różnych stron opisują proponowaną przez habilitanta wspólną im rzeczywistość. Jak słusznie zauważa habilitant, mimo pewnego wyabstrahowania form, obrazy są *zakotwiczone w rzeczywistości*, dla których bazą były motywy odnalezione w naturze. W dziełach tych dominują zestawienia szarości, kontrasty form kulistych z twardym rytmem kreski (obraz *Opad* z 2017 r.), czy giętką linią sugerującą roślinność (*Roślina* z 2018 r.). Proponowana przestrzeń jawi się jako groźna, wyobcowana, wręcz obca, kule przywodzą na myśl wyobrazenie zawieszzonego nad nami statku pozaziemskiej cywilizacji (*Wirus* z 2016 r.) czy wręcz odczuwamy, że kulami (które także sugerują przedstawienia przedstawicieli obcych form życia - *Mutacja* z 2013 r.) rządzą inne prawa niż ziemskie. Pozbawienie „gravitacji” (*Martwa natura z elementem lewitującym* z 2018 r.), surrealizujące formy (*Wpływ księżyca* z 2018 r.), są wynikiem eksperymentu na formie, gdzie autor czasami dochodzi do momentu, w którym kula przestaje być kulą (*Wpływ księżyca*). Tytuły obrazów krążą wokół nazwania tej przestrzeni „obcej”, surowej, niektóre odnoszą się do pejzażu jako przedstawienia innej planety (*Pejzaż z podwójnym księżycem* z 2017 r.), wyalienowanego wnętrza (*Penetracja czyli seans science-fiction* z 2018 r.), inne próbują określić na różnych poziomach odczuwania fragmenty tej rzeczywistości (*Monolit, Kaktus, Wykwit, Wirus, Mikrokosmos, Nieważkość, Usypisko (II), Skamielina, Forma kulista skręcona, Forma kulista zasupłana*). Jak twierdzi habilitant jego obrazy są mocno zakorzenione w rzeczywistości, a cyt.: *dzieło stanowi wynik reakcji "na" lub "wobec" świata*. Niemniej dr Przemysław Pokrywka zdaje sobie sprawę, że są to prace na pograniczu sztuki figuratywnej i malarstwa abstrakcyjnego, pisze nawet o swoim dziele, cyt.: *wizualny ekstrakt*. To bazowanie na formie z natury, gdzie forma kuli w zależności od obrazu staje się czymś innym, cyt.: *W poszczególnych pracach, kula jest więc bilą do gry, jajem, planetą, bywa mikrocząstką odnalezioną w obiektywie mikroskopu lub nieco bardziej złożonym tworem organicznym, zastygłym w bąbel stopem mas, etc.* Ta wielostronność poruszanych problemów, umiejętność opisywania świata na różnych poziomach obserwacji połączona z wyczuleniem na różnorodność materii, przenikaniem się miękkich przetań zderzonych z brutalnym gestem, twierdzą, że jest szczególnie cenną i twórczą cechą dzieła habilitacyjnego dra Przemysława Pokrywki. Dzieło przedstawione do habilitacji *Fenomeny form kulistych* uważam za ciekawą, dojrzałą i znaczącą propozycję artystyczną, cechującą się spójnością przedstawień,

precyzją języka oraz nieszablonowym, twórczym i intrygującym zakresem poszukiwań.

Ocena osiągnięć artystycznych / dorobku twórczego

Dr Przemysław Pokrywka po uzyskaniu stopnia doktora zaprezentował pięć wystaw indywidualnych (m.in. 2019 - *Konkrety i absurdy form kulistych*, Centrum Sztuki Solvay, Kraków; 2018 - *Mutacje i multiplikacje form kulistych*, Galeria Sanocka BWA, Sanok; 2017 - *Konteksty i wieloznaczności form kulistych*, Galeria To Tu, Rzeszów) oraz uczestniczył w kilkudziesięciu zbiorowych prezentacjach (m. in. 2019 - *Miejsce w czasie. Pejzaż wyobraźni*, Muzeum Diecezjalne, Rzeszów; 2018 - *Triennale z martwą naturą*, BWA, Sieradz; 2016 - *13 Międzynarodowy Jesienny Salon Sztuki*, BWA, Ostrowiec Świętokrzyski; 2016 - *18 Biennale Petit Format de Papier*, Musee du Petit Format, Nismes, Ecole des Arts, Braine-l'Alleud (Belgia); 2014 - *Konkurs malarski im. Leona Wyczółkowskiego*, BWA, Bydgoszcz). W sumie habilitant w swoim dorobku ma dziesięć wystaw indywidualnych, co potwierdza stałość i systematyczność Jego pracy artystycznej.

Dr Przemysław Pokrywka jest również laureatem kilku nagród i stypendiów (m. in. Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 2007; Nagroda Banku BPH przyznana w ramach konkursu *Obraz, grafika, rysunek, rzeźba roku*, Rzeszów, 2006; Ukraińska Nagroda Krajowa przyznana w ramach *Międzynarodowego Triennale Malarstwa Srebrny Czworokąt*, Przemyśl, 2006).

Dorobek artystyczny dra Przemysława Pokrywki po uzyskaniu doktora sztuki jest znaczący. Prace są prezentowane w renomowanych galeriach krajowych jak i zagranicznych, a habilitant jest zapraszany do ważnych projektów o zasięgu krajowym oraz międzynarodowym (2011 - *Międzynarodowa Akcja Artystyczna Przedmieścia*, Ostrawa, Wiedeń, Kraków; *Artefakty*, Galeria Sztuki Współczesnej, Przemyśl; 2012 - interdyscyplinarny projekt *Labirynt Wolności*, Zakład Karny oraz Zamek Lubomirskich, Nowy Wiśnicz).

Dorobek twórczy habilitanta widoczny jest również w aktywnych poszukiwaniach własnych form wypowiedzi. Dr Przemysław Pokrywka w momencie, gdy stwierdził, że wyczerpał możliwości eksplorowania jednej przestrzeni artystycznych rozważań, poszukuje natychmiast innego obszaru twórczych inspiracji i odkrywa nowe, własne przestrzenie kreacji.

Całość pracy artystycznej, zarówno przed, jak i po doktoracie oceniam wysoko, co potwierdzają zdobyte nagrody i stypendia oraz ustalona pozycja habilitanta na arenie sztuki współczesnej.

Jakość i rozmiar dorobku twórczego oraz zakres działalności artystycznej habilitanta oceniam bardzo pozytywnie.

Ocena osiągnięć dydaktycznych

Pan dr Przemysław Pokrywka zaczął pracę akademicką w 2006 roku. W latach 2006-2012 realizował zajęcia na stanowisku asystenta w pracowniach malarstwa i rysunku, dla studentów I, II oraz III roku na kierunku edukacja artystyczna i kierunku grafika w Zakładzie Malarstwa na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. W roku akademickim 2012-2013 również na stanowisku asystenta prowadził zajęcia na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Natomiast od października 2013 r. jest zatrudniony w Instytucie Sztuki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie (na stanowisku starszego wykładowcy, a od 1.02.2019 adiunkta), gdzie do dziś realizuje zajęcia z malarstwa dla studentów I i II roku. Habilitant wskazuje na oparcie się w swojej pracy dydaktycznej na dwóch filarach: *modelu praktycznego nauczania* oraz dialogu ze studentami. Na początku drogi studenci pracują z natury, by później, na drugim roku studiów skupić się na poszukiwaniu własnego języka wypowiedzi. W dokumentacji znajdują dokładnie i wyczerpująco opisany proces dydaktyczny wraz z przykładowymi zadaniami. Zestaw ćwiczeń oraz ich uporządkowanie wskazuje na dużą wiedzę i doświadczenie w pracy dydaktycznej. Weryfikacja nabytych umiejętności i wiedzy przez studentów następuje w trakcie przeglądu. Ważnym elementem dydaktyki są plenery, których organizacją i kierownictwem w latach 2013-2018 zajmował się habilitant. W latach 2014-2016 dr Przemysław Pokrywka był także inspiratorem i organizatorem (wspólnie z dr Aleksandrą Zuba-Benn) pokazów studenckich z zakresu malarstwa prezentowanych w Tarnowie oraz Bieczu. Do dorobku dydaktycznego należy zaliczyć również cykl warsztatów artystycznych i wykładów, który współprowadził dla młodzieży w latach 2013-2014 (organizowany przez Galerię Miejską w Dębicy w ramach projektu Akademia Sztuki). Zakres działalności dydaktycznej i organizacyjnej habilitanta oceniam bardzo pozytywnie.

Ocena osiągnięć popularyzatorskich

Odrębnym zaangażowaniem, które muszę wymienić, jest wręcz niebywała działalność popularyzatorska dra Przemysława Pokrywki, który na stanowisku animatora działań wystawienniczych w krakowskim Centrum Sztuki Współczesnej *Solvay*, przygotował lub współpracował w organizacji ponad 140 wystaw (m. in. *Pamięć jako proces twórczy. Michał Bałdyga* (performance, video), 04.2007; *Drienovec 337. Creative Symposium 2002-2008*, 06.2009; *Chiński sen - współczesne malarstwo chińskie - Niu Mingming*, 06.2012; *Emanacje. Artur Trojanowski (malarstwo)*, 04.2015) i ekspozycji, popularyzując postawy i zjawiska artystyczne krajowe, jak i zagraniczne (m. in. z Anglii, Chin, Hiszpanii, Maroka, Niemiec, Rumunii, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Szkocji, Ukrainy czy Włoch). Dr Przemysław Pokrywka prezentował w CSW *Solvay* dorobek artystów profesjonalnych o uznanej renomie, jak i artystów młodych, „na dorobku” (habilitant cechuje się przy tym otwartą postawą na różnorodne środowiska twórcze). Ta praca propagująca różne postawy, dokonania, angażująca i animująca środowisko artystyczne na trwałe wpisała Centrum Sztuki Współczesnej *Solvay* jako znaczące i uznane miejsce wystawiennicze w Krakowie oraz w Polsce.

Habilitant uczestniczył również w jury konkursów plastycznych, co potwierdza Jego uznaną pozycję w środowisku artystycznym (brał udział, jako członek jury, w okolicznościowych konkursach plastycznych i plastyczno-projektowych, przygotowanych przez Urząd Miasta Krakowa, Centrum Kultury Podgórze w Krakowie i Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Tarnowie, w roku 2018 był Przewodniczącym Jury XXXI Ogólnopolskiej Wystawy Twórczości Pedagogów Plastyki, konkursu organizowanego przez Wojewódzki Dom Kultury oraz BWA w Rzeszowie).

Dopełnieniem dorobku dr Przemysława Pokrywki są teksty i artykuły publikowane m.in. w Kwartalniku literacko-artystycznym *Fraza* i Roczniku Wydziału Sztuki UR *Warstwy*.

Angażowanie się w propagowanie dorobku środowiska artystycznego uważam za szczególnie ważne i oceniam bardzo pozytywnie.

Konkluzja

Na podstawie złożonej dokumentacji proces kształcenia oraz doskonalenia własnych umiejętności i wiedzy w zakresie sztuki pokazuje nam dojrzałą postawę habilitanta - artysty i pracownika nauki. Osiągnięcia artystyczne, twórcze oraz dydaktyczne i popularyzatorskie dra Przemysława Pokrywki stanowią istotny wkład w dyscyplinę i czynnie przekładają się w obszar dydaktyki i upowszechniania kultury.

Po analizie, w oparciu o starannie przygotowaną dokumentację, twórczości dra Przemysława Pokrywki oraz przedstawionego dzieła do habilitacji, stwierdzam, że osiągnięcie - zestaw 30 prac malarskich z cyklu *Fenomeny form kulistych* przedstawione przez habilitanta jako dzieło habilitacyjne, zakres, jakość i wielkość dorobku artystycznego, bogate doświadczenie i osiągnięcia w pracy dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej, *spełniają wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 r. (z późn. zmianami) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego sztuki i uzasadniają nadanie kandydatowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, co rekomenduję.*

Z pełnym przekonaniem uważam, że Pan dr Przemysław Pokrywka zasługuje na nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki plastyczne, dyscyplinie artystycznej sztuki piękne.

Dr hab. Grzegorz Wnęk, prof. ASP

